Svenska kyrkan

Kyrkreflektion på sammanträdet med Kyrkorådet den 14/10 2026

I Guds, faderns, sonens och den heliga andens namn.

Dagens Industri är en tidning som inte bara analyserar näringsliv och ekonomi i Sverige och världen utan också bakomliggande faktorer till samhällsutvecklingen och agendor för ett mer sammanhållet och resilient samhälle. Förra veckan läste jag en artikel av en av Sveriges högsta ämbetsinnehavare som reflekterade just över detta utan att avslöja sina egna partipolitiska utgångspunkter eller konkreta rekommendationer inför regeringsbildningen. Om Carl XVI Gustaf vid riksdagens öppnande några dagar tidigare höll sig på ytan med sina litet utslitna och därför förutsägbara ord om att för allas bästa nu lägga åsikterna åt sidan så kan om artikeln i Dagens Industri sägas att den gick på djupet, och därför berör. I det följande direktciterar jag emellanåt utan att ange det - just för att underlätta hör- och läsbarhet.

I artikeln presenterades fem förhållningssätt som enligt artikelförfattaren nöter ned och sönder ett samhälle. Faktorerna beskrevs som hot mot ett mänskligt och inkluderande samhälle, som hot mot en människosyn som vill tolerera olika åsikter och försöker klara av intressekonflikter.

Faktorerna är i korthet följande, och här något förtydligade av mig;

1. Demonisering, som smyger sig in när grupper i samhället utpekas som problem och görs till syndabockar. Demoniseringen kan också visa sig i förhållningssättet att vi går från att kritisera andras åsikter eller handlingar till att misstänkliggöra deras integritet eller existens.

2. Kränkthet - alltså inte den som grundar sig på verkliga oförrätter utan den som är en återkommande nästan aggressiv känsla av att ha blivit förödmjukad - och som faktiskt är konfliktalstrande och konflikteskalerande, och i slutändan kan leda till världskrig.
3. Att ge sig på och angripa sådant som andra människor vördar och håller heligt, alltså att medvetet och uträknat såra eller förnedra andra människors djupaste övertygelser, med avsikten att skapa uppmärksamhet och provocera, ibland med följden att den andra i sin tur går över det tillåtnas gräns.
4. Att bli en spegelbild av antagonisten, alltså t ex att möta aggressivitet med aggressivitet, ibland bara för att kallas modig av den egna stöttande gruppen. Men sanningen är att när vi möter lika med lika och övertar antagonistens sätt att se på människor, så förlorar vi oss själva, och våra ideal.
5. Rädslan - visst den behövs för att upptäcka verkliga faror, men i längden och använd i alla sammanhang är rädslan en dålig rådgivare. För samhället växer inte av misstänksamhet eller förakt mellan människor.

Bönen är, Gode Gud, hjälp oss att stå emot dessa fem frestelser, demonisering, kränkthet, angripa det andra människor håller för heligt, att bli motståndarens spegelbild och den allomfattande rädslan.

Amen.